

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Kateřiny Kozákové a Mgr. Ondřeje Hrabce ve věci

žalobkyně: **S. A.**
státní občanka X
bytem X
zastoupena Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL. M.
sídlem Španělská 770/2, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem Nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 9. 2018, č. j. MV-138636-14/SO-2017,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 5. 9. 2018, č. j. MV-138636-14/SO-2017, **se ruší a věc se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému advokátovi, Mgr. et Bc. Filipu Schmidtovi, LL. M., se přiznává za řízení o žalobě odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Ministerstvo vnitra (dále „prvostupňový správní orgán“) rozhodnutím ze dne 20. 10. 2017 č. j. OAM-17870-25/TP-2015, zamítlo dle § 75 odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění účinném do 17. 12. 2015 (dále „zákon o pobytu cizinců“), žádost žalobkyně, která byla v minulosti účastnicí řízení o udělení mezinárodní ochrany, ze dne 12. 10. 2015 o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle § 67 zákona o pobytu cizinců, neboť ve věci neshledalo, že by byly dány důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 7 tohoto zákona. Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobkyně a rozhodnutí prvostupňového správního orgánu potvrdila. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá přezkumu a zrušení rozhodnutí žalované.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalované

2. Žalobkyně má za to, že v její věci jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, které spatřuje v existenci jejího soukromého života na území České republiky a ve stupni integrace nezletilých dětí žalobkyně do české společnosti. Žalobkyně v žalobě popisuje, že je matkou tří nezletilých dětí mladších 15 let, z nichž nejstarší pobývá na území České republiky od svých 2 let, další dvě děti se na území narodily. Žalobkyně žije v České republice od roku 2005, od roku 2013, kdy manžel rodinu opustil a odešel do Ruska, na území pobývá sama s nezletilými dětmi, které rovněž sama vychovává. Děti jsou v české společnosti plně integrovány. Českou republiku považují za svůj jediný domov, život v žalobkynině domovském státě, který je pro ně zcela cizí, by pro ně byl velmi traumatizující, s jistými negativními dopady na jejich psychiku (uvedené vyplývá i z psychologických zpráv předložených žalobkyní již ve správním řízení). Sama žalobkyně se také snaží o plnou integraci do české společnosti, v roce 2015 absolvovala kurz pracovníka v sociálních službách a nyní studuje obor sociální práce na Vyšší odborné škole sociálně pedagogické a teologické – Jabok.
3. Žalobkyně tvrdí, že nucený návrat nezletilých dětí do Ázerbájdžánu by byl v rozporu s Úmluvou o právech dítěte, konkrétně s jejím čl. 3 odst. 1, dle něhož zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí. Pokud by správní orgány zohledňovaly nejlepší zájem nezletilých dětí, musely by nezbytně dojít k závěru, že je v jejich zájmu zůstat v České republice. Celý případ žalobkyně a jejích dětí je nutné zvážit komplexně, nevydání povolení k trvalému pobytu bude mít za následek porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
4. Žalobkyně nesouhlasí se závěrem správních orgánů, dle něhož má žalobkyně možnost jiného povolení k pobytu na území, než je povolení k trvalému pobytu, o které žádá. Žalovaná přezkoumatelným způsobem neuvedla, o jaký druh pobytového oprávnění může žalobkyně se svými dětmi požádat a ani předběžně alespoň v hrubých obrysech nezhodnotila, zda účastníci správního řízení zákonem předepsané podmínky splňují, přestože to byl jeden z požadavků rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“) ze dne 5. 6. 2018, čj. 14 A 3/2018-50, kterým bylo první zamítavé rozhodnutí žalované zrušeno. Z tohoto důvodu považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.
5. Žalobkyně navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalované zrušil.

6. Žalovaná ve vyjádření ze dne 12. 10. 2018 nesouhlasila s podanou žalobou a navrhla její zamítnutí. Žalovaná odmítla žalobní námitky jako nedůvodné a odkázala na skutková zjištění a právní kvalifikaci obsaženou v rozhodnutí správních orgánů obou stupňů.

III. Obsah správního spisu

7. Dne 12. 10. 2015 podala žalobkyně žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 67 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně žádala o povolení k trvalému pobytu s odkazem na § 67 odst. 3, odst. 4 a odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Uvedla, že na území České republiky žije již od roku 2005. Je matkou samoživitelkou tří nezletilých dětí, o které se vzorně stará. Snaží se vzdělávat, aby se řádně zapojila do pracovního procesu v České republice. Ohledně dětí žalobkyně uvedla, že nejstarší I. s ní žije v České republice od roku 2005 a její dvě dcery se na území narodily. Všechny děti navštěvují školská zařízení a jsou výborně integrovány mezi české děti. Žalobkyně předložila zprávu třídní učitelky nezletilé dcery R. a psychologická vyšetření nezletilých dětí I. a R.
8. O žádosti žalobkyně prvoinstanční správní orgán rozhodl nejprve rozhodnutím ze dne 20. 10. 2017, č. j. OAM-17870-25/TP-2015, kterým žádost zamítl. Rozhodnutím ze dne 17. 1. 2018, č. j. MV-138636-4/SO-2017, žalovaná rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila. Následně bylo rozhodnutí žalované ze dne 17. 1. 2018, č. j. MV-138636-4/SO-2017 zrušeno rozsudkem městského soudu ze dne 5. 6. 2018, č. j. 14 A 53/2018-50, a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení. Ve svém zrušujícím rozsudku městský soud vyslovil závazný právní názor, že souběžné uplatnění důvodů hodných zvláštního zřetele podle § 67 odst. 4 a 7 zákona o pobytu cizinců je možné. Jelikož se žalovaná splněním důvodů hodných zvláštního zřetele uvedených v § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců s odkazem na odlišný právní názor nezabývala, uložil jí, aby rozhodnutí doplnila o úvahu týkající se naplnění podmínek § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Pokud by takové důvody shledala, bude dále posuzovat žádost žalobkyně z hledisek vyplývajících z ustanovení § 67 zákona o pobytu cizinců. Pokud v tvrzených skutečnostech takové důvody neshledá, rozvede svou úvahu v odůvodnění nového rozhodnutí tak, aby bylo zřejmé, jakým způsobem shromážděné poznatky hodnotil a z jakých úvah při svém rozhodování vyšel.
9. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaná znovu zamítla odvolání žalobkyně a rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 20. 10. 2017 opětovně potvrdila. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná podrobně popsala průběh řízení a uvedla, že na rozdíl od prvostupňového správního orgánu má za to, že žalobkyně splnila podmínku stanovenou v § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a to podmínku zachování čtyřletého nepřetržitého pobytu na území. Vzhledem k tomu, že však současně nesplnila druhou podmínku uvedenou v citovaném ustanovení, tedy že nejméně poslední 2 roky probíhalo řízení o udělení mezinárodní ochrany, podmínky pro vydání povolení k trvalému pobytu podle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců splněny nebyly. S odkazem na závěry rozsudku městského soudu ze dne 24. 8. 2016, sp. zn. 11 A 60/2015, žalovaná uvedla, že ust. § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců je nutné chápat jako výjimku z § 67 odst. 1. Jelikož žalobkyně není oprávněnou osobou, tedy cizincem podle ust. § 67 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, nelze ustanovení § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců úspěšně uplatnit. Ve věci je též vyloučen postup podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, neboť žalobkyně prokazatelně nesplňuje ani podmínky uvedené v ustanovení § 67 odst. 1 tohoto zákona. I přes odlišný právní názor se žalovaná zabývala zhodnocením, zda v případě žalobkyně došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele ve smyslu ustanovení § 67 odst. 4 a 7 zákona o pobytu cizinců a dospěla k závěru, že nikoli. Plnou integraci dětí žalobkyně a potažmo i žalobkyně do české společnosti nelze dle názoru žalované považovat za důvody hodné zvláštního zřetele, tj. důvody výjimečné a naléhavě

vyžadující vydání povolení k trvalému pobytu ve smyslu ustanovení § 67 odst. 4 a 7 zákona o pobytu cizinců. Případný vznik psychické újmy u nezletilých dětí žalobkyně rovněž nelze považovat za důvod zvláštního zřetele hodný, byť žalovaná nezpochybňuje a nezlehčuje možnou psychickou újmu u dětí, nicméně tato újma je neohrožuje na jejich životě. Žalobkyni důsledkem zamítnutí podané žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu zákaz pobytu na území udělen nebyl, žalobkyně i se svými dětmi na území pobývá na základě víza za účelem strpění. Žalovaná dále hodnotila, že u žalobkyně nenastala žádná mimořádná či výjimečná situace, která bezodkladně vyžaduje vydání povolení k trvalému pobytu na území.

IV. Předchozí řízení před městským soudem a řízení před Nejvyšším správním soudem

10. Městský soud o podané žalobě již jednou rozhodl, a to rozsudkem ze dne 28. 7. 2021, čj. 5 A 200/2018-65 (dále „zrušený rozsudek“), který byl následně zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2023, čj. 3 Azs 266/2021-27 („zrušující rozsudek“). V odůvodnění zrušujícího rozsudku kasační soud uvedl, že ust. § 67 zákona o pobytu cizinců „*slouží cizincům pobývajícím na území v rámci přechodného pobytu po pravomocném skončení jejich řízení o mezinárodní ochraně. V jejich případě je stanovena mírnější podmínka nepřetržitého pobytu na území oproti § 68 zákona o pobytu cizinců, a to v délce 4 let, do které se navíc započítává i doba vedení řízení o mezinárodní ochraně, které pro cizince skončilo neúspěšně a bylo vedeno alespoň po dobu dvou let. Tyto dvě podmínky stanovené v § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců musí být splněny kumulativně. Mezi účastníky přitom není sporné, že žalobkyně všechny podmínky stanovené v § 67 odst. 1 nesplňuje. Další podmínkou nutnou pro vydání povolení k trvalému pobytu podle § 67 zákona o pobytu cizinců je existence důvodu hodného zvláštního zřetele pro to, aby bylo povolení k trvalému pobytu vydáno. Může jít buď o důvody, se kterými zákon výslovně počítá (odst. 2 a 3), nebo jiné důvody hodné zvláštního zřetele (odst. 4), ve druhém případě ovšem za současného splnění podmínek stanovených v odst. 1.*“ S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2019, čj. 6 Azs 107/2019-31, kasační soud uvedl, že souběžná aplikace § 67 odst. 4 a § 67 odst. 7 možná není. V případě, kdy cizinec nesplňuje ani jednu z podmínek § 67 odst. 1 až 3 zákona o pobytu cizinců, má možnost podat si žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. b) tohoto zákona, tedy z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele. Kasační soud se dále zabýval otázkou, zda žalobkyně splňuje postavení oprávněné osoby dle § 67 odst. 3 a) zákona o pobytu cizinců, když je matkou nezletilých dětí mladších 18ti let. Opětovně s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 6 Azs 107/2019-31 pak uvedl, že splnění podmínky oprávněné osoby je třeba posuzovat komplexně ve vztahu k samotným žádostem nezletilých dětí, když podle § 67 odst. 6 zákona o pobytu cizinců může být povolení k trvalému pobytu vydáno rodiči nezletilého dítěte pouze za podmínky, že toto povolení bylo vydáno též nezletilému dítěti. Kasačnímu soudu bylo přitom z jeho úřední činnosti známo (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2022, č. j. 2 Azs 225/2021 - 29, a ze dne 2. 6. 2022, č. j. 2 Azs 226/2021 - 32), že žalovaná zamítla odvolání dětí žalobkyně (nezl. R. K. a nezl. M. K.) ve stejný den (tj. 5. 9. 2018), jako zamítla odvolání žalobkyně. Žádost žalobkyně nebyla žalovanou posuzována izolovaně a její žádost rozhodla teprve v okamžiku, kdy přistoupila k zamítnutí odvolání (a ve výsledku k zamítnutí žádostí o vydání povolení k trvalému pobytu) jejich dětí. Správní soud je při přezkumu správního rozhodnutí povinen vycházet z právního a skutkového stavu, který existoval v době vydání napadeného rozhodnutí. V této době žalobkyně podmínku uvedenou v § 67 odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců nesplňovala. Na základě uvedeného kasační soud

vyslovil závazný právní závěr, že „Žalobkyně totiž nemohla být považována za cizince ve smyslu § 67 odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců a souběžné uplatnění výjimek podle § 67 odst. 4 a 7 téhož zákona nebylo možné. Správní orgány tak správně dospěly k závěru, že žalobkyně nesplnila podmínky pro podání žádosti ve smyslu § 67 zákona o pobytu cizinců. Nesprávné posouzení této právní otázky ze strany městského soudu zakládá nezákonnost jeho rozhodnutí a je důvodem pro jeho zrušení.“ S ohledem na takto přijatý právní závěr se kasační soud již nezabýval přezkumem existence důvodů hodných zvláštních zřetele, konkrétně s provedeným zhodnocením psychické újmy hrozící dětem žalobkyně v případě jejich vycestování z území České republiky.

V. Ústní jednání

11. Na ústním jednání dne 24. 1. 2024 žalobkyně odkázala na obsah podané žaloby, vyjádřila nesouhlas se závěrem kasačního soudu o nemožnosti souběžné aplikace § 67 odst. 4 a 7 zákona o pobytu cizinců a s odkazem na nutnost posuzovat žádost žalobkyně nikoli izolovaně od žádostí jejích dětí setrvala na návrhu na zrušení rozhodnutí žalované. Žalovaná uvedla, že na jaře 2023 byla žalobkyni udělena doplňková ochrana. V důsledku uvedeného, pokud by bylo napadené rozhodnutí soudem zrušeno, žalovaná bude řízení o žádosti žalobkyně nucena zastavit. Proto navrhla žalobu zamítnout.

VI. Posouzení žaloby

12. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobkyní vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované a závazného právního názoru vysloveného kasačním soudem ve zrušujícím rozsudku a shledal, že žaloba je důvodná. Vzhledem k uvedenému soud současně předesílá, že následné udělení doplňkové ochrany, jak naznačila žalovaná při jednání soudu dne 24. 1. 2024, nemůže mít na posouzení věci tímto soudem žádný vliv.
13. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
14. Podle § 67 odst. 1 věta první zákona o pobytu cizinců, *povolení k trvalému pobytu se po 4 letech nepřetržitého pobytu na území vydá na žádost cizinci, který na území pobývá v rámci přechodného pobytu po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany za podmínky, že nejméně poslední dva roky probíhalo poslední řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně případného řízení o žalobě nebo kasační stížnosti, pokud tato žaloba nebo stížnost byla podána v zákonné lhůtě.*
15. Podle § 67 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, *povolení k trvalému pobytu se vydá, je-li žadatelem cizinec, který a) je mladší 18 let, b) se není schopen o sebe sám postarat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo c) je osamělý a starší 65 let.*
16. Podle § 67 odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců, *povolení k trvalému pobytu se může při splnění podmínek uvedených v odstavci 1 dále vydat, je-li žadatelem cizinec, který je rodičem cizince uvedeného v odstavci 2 písm. a) nebo b).*
17. Podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, *žádost je při splnění podmínek v odstavci 1 oprávněn podat i cizinec, který o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele.*

18. Podle § 67 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, *povolení k trvalému pobytu může být vydáno cizinci uvedenému v odstavci 3 pouze, bylo-li toto povolení vydáno cizinci uvedenému v odstavci 2.*
19. Podle § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, *splnění podmínky nepřetržitého pobytu na území a podmínky, že nejméně poslední dva roky probíhalo poslední řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně případného řízení o kasační stížnosti, lze prominout z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména je-li oprávněným cizincem osoba mladší 15 let nebo nepříznivý zdravotní stav žadatele nastal za pobytu na území.*
20. Podle § 75 odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, *ministerstvo žádost o vydání povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže v řízení nejsou potvrzeny důvody uvedené v žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 66 nebo nejsou splněny podmínky podle § 67 nebo § 68.*
21. Podle čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení federálního MZV č. 209/1992 Sb.) *každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.*
22. Podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (sdělení federálního MZV č. 104/1991 Sb.) *zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.*
23. Podstatou sporu mezi žalobkyní a žalovanou je posouzení splnění podmínek pro udělení trvalého pobytu žalobkyni podle § 67 zákona o pobytu cizinců, případně, zda ve věci existují důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by žalobkyni mělo být nejvyšší pobytové oprávnění podle § 67 zákona o pobytu cizinců uděleno, přestože dané podmínky nesplňuje.
24. Ve zrušujícím rozsudku kasační soud zopakoval, že mezi účastníky není sporu o tom, že podmínka podle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců spočívající v minimálně dvouleté době trvání posledního řízení o udělení mezinárodní ochrany splněna nebyla. Přitom se jedná o podmínku kumulativní s podmínkou čtyř let nepřetržitého pobytu na území České republiky, která splněna byla. I v případě nesplnění této podmínky by mohl být žalobkyni trvalý pobyt na území České republiky udělen, splňovala-li by podmínku osoby oprávněné podle § 67 odst. 2 a 3 zákona o pobytu cizinců a zároveň, prokázala-li by existenci důvodu hodného zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 7 citovaného zákona.
25. Kasační soud přitom vyslovil, že souběžné uplatnění důvodů hodných zvláštního zřetele podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců a § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, není možné. Nebude-li ve věci prokázáno, že žalobkyně podmínku osoby oprávněné splňuje, nemůže být se svou žalobou úspěšná. Nejvyšší správní soud pak pro případ právě posuzované věci konstatoval, že tato podmínka nebyla v době vydání napadeného rozhodnutí splněna, neboť žalobkyni nesvědčilo postavení osoby oprávněné ani z titulu uvedeného v § 69 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, ani z titulu uvedeného v § 67 odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Přestože ve věci není sporné, že žalobkyně byla v době vydání napadeného rozhodnutí rodičem nezletilého dítěte mladšího 15ti let, tomuto dítěti nebylo v rozhodné době povolení k trvalému pobytu vydáno. Naopak, stejného dne, ke kterému žalovaná zamítla odvolání žalobkyně proti prvoinstančnímu rozhodnutí, byly pravomocně zamítnuty žádosti o trvalý pobyt dvou žalobkyniných dětí. V situaci, kdy

žalovaná o žádosti žalobkyně rozhodovala ke stejnému dni jako o žádosti jejich nezletilých dětí, pak nelze dospět ani k závěru, že by rozhodovala od nich izolovaně.

26. Vázán závazným právním názorem kasačního soudu tak i městský soud uzavírá, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebyla v případě žalobkyně splněna ani podmínka uvedená v § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ani podmínka uvedená v § 67 odst. 2 nebo 3 stejného zákona. Lze tak uzavřít, že žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí podmínky stanovené § 67 zákona o pobytu cizinců nesplňovala, přičemž souběžné použití odst. 4 a 7 na hodnocení důvodů hodných zvláštního zřetele není možné. I kdyby soud shledal existenci důvodů hodných zvláštního zřetele ve vztahu k § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, podmínka osoby „oprávněného žadatele“ by zůstala nesplněna, protože by nemohlo být žádosti o trvalý pobyt vyhověno. Námitku týkající se existence důvodů hodných zvláštního zřetele tak soud ponechal bez vypořádání.
27. Přesto však soud žalobu shledal důvodnou, když za oprávněnou považuje námitku absence hodnocení přiměřenosti dopadu rozhodnutí na soukromý a rodinný život žalobkyně, a to zejména při existenci hlediska nejlepšího zájmu jejich nezletilých dětí.
28. Nejvyšší správní soud se opakovaně ve své rozhodovací činnosti vyjádřil k tomu, za jakých okolností je správní orgán povinen zabývat se otázkou přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života cizince z hlediska čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Úmluva“) a posuzování nejlepšího zájmu dítěte z hlediska čl. 3 Úmluvy o právech dítěte (dále „Úmluva o právech dítěte“) (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017 - 29, a ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 46/2016 - 53 či ze dne 17. 10. 2019, č. j. 9 Azs 230/2019-53, ze dne 29. 12. 2022, č. j. 3 Azs 238/2022-41).
29. V rozsudku č. j. 9 Azs 230/2019-53, body 17 a 18, Nejvyšší správní soud dovodil, že *„Článek 8 Úmluvy je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. S nepřiměřeností zásahu do soukromého a rodinného života se proto musejí správní orgány vypořádat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v dotčeném řízení vyžaduje nebo nevyžaduje posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona, a nic na tom nemění ani odst. 3 § 174a zákona o pobytu cizinců, který byl do tohoto ustanovení nově doplněn s účinností od 15. 8. 2017 a který stanoví, že přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 46/2016 - 53). Taktéž otázka charakteru pobytového oprávnění, tedy zda se jedná o pobyt přechodný nebo pobyt trvalý, nemá dle Nejvyššího správního soudu žádný vliv na přímou aplikovatelnost čl. 8 Úmluvy, resp. na povinnost zabývat se přiměřeností dopadů vydaných rozhodnutí (shodně srovnej odst. [31] a [32] odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015 - 30, nebo odst. [31] odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 - 39).*
[18] V rozsudku ze dne 16. 5. 2019, č. j. 9 Azs 24/2019 - 27, Nejvyšší správní soud zároveň dovodil, že výše uvedené závěry lze přiměřeně vztáhnout i na případy zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu dle § 75 odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, tedy na shodný případ jako tomu bylo v nyní souzené věci.“
30. Na uvedených závěrech pak nic nezměnil ani rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39, publ. pod č. 3990/2020 Sb. NSS, jelikož žalobkyně nepřiměřenost rozhodnutí správních orgánů s ohledem na jejich dopady do

jejího soukromého a rodinného života namítala již v průběhu správního řízení a její argumentaci přitom nelze *prima facie* označit za nemyslitelnou či zdánlivou (srov. též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2020, č. j. 5 Azs 28/2020-38).

31. Tyto závěry pak nejsou v rozporu ani s další navazující judikaturou (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2021, čj. 10 Azs 419/2021-44, bod 11, a v něm citovaná judikatura), ze které vyplývá, že přiměřenost dopadu rozhodnutí o zrušení oprávnění k trvalému pobytu je třeba posuzovat individuálně, ve vztahu ke každému konkrétnímu případu, a to s ohledem na závazky plynoucí z čl. 8 Úmluvy o lidských právech.
32. Podle Úmluvy o právech dítěte musí být zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí. V rozsudku ze dne 5. 2. 2021, čj. 5 Azs 203/2020-36, Nejvyšší správní soud uvedl, že Evropský soud pro lidská práva (dále „ESLP“) přenáší hledisko nejlepšího zájmu dítěte (čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte) i do posuzování zásahů do rodinného života cizinců (ve smyslu č. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). ESLP tomuto hledisku přisuzuje zásadní procesní význam: posuzuje, zda příslušné správní orgány a soudy věnovaly dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte, který jsou povinny v konkrétní věci definovat, a případným konkurujícím veřejným zájmem; a zda tuto úvahu ve svých rozhodnutích dostatečně a přezkoumatelně vyjádřily (rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2020, čj. 5 Azs 383/2019-40, body 39 až 42 a judikatura ESLP tam citovaná; obdobně též rozsudek ze dne 16. 3. 2020, čj. 5 Azs 404/2019-28 či ze dne 23. 10. 2023, čj. 10 Azs 234/2023-51).
33. V právě posuzované věci správní orgány přiměřenost dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně nezkoumaly, přestože žalobkyně danou námitku již v rámci správního řízení konkrétně uplatnila, a tvrdila, že je samoživitelkou se třemi nezletilými dětmi, které mohou být důsledky napadeného rozhodnutí závažně ohroženy na zdraví.
34. Popsaný nedostatek napadeného rozhodnutí pak nemůže být zhojen ani tím, že samotné tvrzení je obsahu shodného s tvrzením pro existenci důvodů hodných zvláštního zřetele, neboť význam obou ustanovení je odlišný a vztahuje se k rozdílným účelům. Zatímco důvody hodné zvláštního zřetele podle § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců mají za cíl překonat určitý nedostatek formálních podmínek (nepřetržitá doba pobytu či doba trvání řízení o udělení mezinárodní ochrany) a je možné je aplikovat toliko v situacích odůvodněných výjimečnými okolnostmi, zásah do rodinného a soukromého života směřuje na širší okruh typově určených situací, kdy zejména v případě dotčení nejlepšího zájmu dítěte zahrnuje mimo jiné aspekty práva dítěte na zachování rodinného prostředí a vztah, péče o dítě, ochranu a bezpečí dítěte, jakož i zranitelnost dítěte a jeho právo na nejvyšší dosažitelnou úroveň zdravotního stavu. S ohledem na věk nezletilých dětí a absenci jiné pečující osoby je zřejmé, že v případě, kdy bude žalobkyně nucena z území ČR vycestovat, její děti budou tento její osud následovat.
35. Městský soud připomíná, že již ve zrušeném rozsudku konstatoval, že dle jeho názoru správní orgány nesprávně hodnotily listinné důkazy, a to konkrétně zprávy o vyšetření dvou nezletilých dětí psychologkou PhDr. M. T. Z těchto zpráv se totiž podává, že nezletilá dcera žalobkyně R. je dobře adaptovaná v českém prostředí a při změně prostředí hrozí reálné riziko, že se uzavře do sebe, přestane se svěřovat, může nepřiměřeně fantazijně zpracovávat realitu, což může vyústit až v depresivní poruchu středně těžké

intenzity, která již představuje závažné ohrožení jejího zdravotního stavu a zdravého vývoje. U nezletilého syna žalobkyně I. je přítomna úzkostná porucha mírné intenzity s tendencí k prohloubení úzkosti, uzavřenosti, nesdílnosti v zátěžové situaci. Vzhledem k jeho sklonu k úzkosti a depresi a k jeho citlivému reagování na situaci v rodině hrozí reálné riziko, že se při změně prostředí, ve kterém je dobře adaptován a ve kterém je dobře ukotven, rozvine u chlapce závažná úzkostná či depresivní porucha, která může vést k závažnému a trvalému poškození jeho zdravotního stavu. Tyto stěžejní závěry zpráv o psychologickém vyšetření nezletilých správní orgány zcela pominuly. Jak přitom uvedl krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ve svém rozsudku ze dne 26. 10. 2020, čj. 50 A 6/2020-62, „Z judikatury ESLP tak zřetelně vyplývá, že je nutno se pečlivě zabývat situací nezletilých dětí, v úvahu je nutno brát především věk dítěte, míru závislosti na péči rodičů, relevantní je ale též podle Nejvyššího správního soudu např. míra jejich integrace do společnosti.“ (shodně též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2023, čj. 7 Azs 328/2021-41).

36. V této souvislosti městský soud považuje za legitimní i požadavek žalobkyně, aby žalovaná uvedla, jaká konkrétní pobytová oprávnění má žalobkyně šanci na území České republiky reálně získat, neboť pouhé konstatování, že žalobkyně může získat nižší pobytové oprávnění je z tohoto pohledu nedostatečné. Pokud žalobkyni bude umožněno i v případě nevyhovění její žádosti o udělení trvalého pobytu, tedy nejvyššího pobytového oprávnění, nadále pobývat na území České republiky na základě nižšího pobytového oprávnění, pak jistě nedojde k nepřiměřenému zásahu do jejího dosavadního života, potažmo života jejích dětí.
37. Správní orgány přiměřenost zásahu rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně nezkoumaly, neboť dospěly k závěru, že tak nejsou povinny v konkrétní kauze činit. Tento závěr je z důvodů shora uvedených nesprávný.

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

38. Ze všech shora uvedených důvodů městský soud žalobou napadené rozhodnutí žalované zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení věci. V novém řízení bude na žalované, aby o podaném odvolání znovu rozhodla s tím, že se bude zabývat, jaký dopad pro rodinný a soukromý život žalobkyně (a nejlepší zájem jejích nezletilých dětí) bude mít skutečnost, že trvalý pobyt nedostane, a to zejména s ohledem na tvrzenou hrozící psychickou újmu zcela integrovaných nezletilých dětí žalobkyně. V této souvislosti žalovaná rovněž uvede, jaké pobytové oprávnění může žalobkyně reálně získat na území České republiky, pokud bude zamítnuta její žádost o vydání povolení k trvalému pobytu, když žalovaná současně uvádí, že zamítnutím žádosti o nejvyšší pobytové oprávnění nebude žalobkyni znemožněn pobyt na území.
39. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Dle tohoto ustanovení má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto by jí náleželo právo na náhradu nákladů vůči žalované. Žalobkyni však žádné náklady řízení nevznikly a soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

40. Městský soud dále přiznal ustanovenému advokátovi odměnu za zastupování (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 140 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, a § 64 s. ř. s.). Jde o odměnu za 2 úkony právní služby [převzetí věci dle § 11 odst. 1 písm. b) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, účast na soudním jednání dne 24. 1. 2024 dle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Za každý úkon právní služby náleží ustanovenému zástupci mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Ustanovený advokát je plátcem DPH, proto se odměna zvyšuje o sazbu 21 %. Ve svém souhrnu tak náklady řízení představují částku 8 228 Kč, která bude proplacena z účtu městského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24.01.2024

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem provedla: S. K.